Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Рік II. Луцьк, Неділя дня 28 Серпня 1927 р. Ч. 35 (42)

Українська Громада

Орган Української Національної Думки

Виходить що-неділі.

Ціна 20 гр.

Адреса редакції й адмінівстрації: ЛУЦЬК на Волині, Алеї Б. Хороброго, 70

Передплата: в краю: на 1 місяць 1 зол., на чвертьрічно 3 зол., на пів року 5 зол. 50 гр, рік 10 зол.; за границею: на рік 2 америк. доляри або їх вартість в иншій валюті.

Рукописів не звертається.—Оголошення після умови

Непідписаних дописів не приймається.

БІЛЬШЕ УВАГИ ДІТЯМ!

Ох, діти, диты, де вас подіти!..

I.

Серед нужди, злиднів, безнастанної боротьби за істнування у нашому народі на кожному кроці почуєте розпучливе питання: що з дітьми буде?

Це страшне питання, а в більшости обертається воно навколо землі. Селянський наш народ на землю всі свої надії покладає, а що сам на ній ледве животіє, то й з жахом дивиться у майбутнє, як на тій землі житимуть його діти. На саму згадку про це опускаються у більшости руки, а розвязка того питання оставляється химерній долі:— Якось то буде! ..

Оте „якось то буде" не сьогоднішне. Його знали й на нього покладалися й наші батьки. А сьогодня ми пожинаємо те, що воно посіяло. Куди не глянь—всюди бачимо його наслідки. Всюди чуємо плачі, нарікання, прокльони, а не бачимо того, що гоїть людські болі, що нищить злидні, що добробут людини будує Не бачимо—праці.

Трошки тільки вдуматись у справу, і ми легко прийдемо до того висновку, що колиб не було у наших батьків, коли ми малими дітьми були, отого „якось то буде", то наше життя булоб сьогодня зовсім иншим. Колиб наші батьки не спускались на „якось то буде", ми з певністю в душі своїй малиб глибоко вкорінені ті життеві засади, які малих роблять великими, слабих сильними, невільних вільними. А вільний, до того сильний—має і право, а хто має право, той не знає нужди, злиднів.

Ми турбуємось нашими дітьми. Хто свідомо, а хто інстинктовно. Болить нас їхня доля. Тож коли хочемо зарадити лиху, мусимо розійтись вже раз з отим „якось то буде". Не оставляймо нікому і нічому долі наших дітей в руках! Самі закладаймо основи під їхній добробут!

Підстава істнування сьогоднішньої людини—це освіта. Знає це навіть (а може більше ніж другі!) і неграмотний. Ото ж нашим дітям даймо в першу чергу освіту Це є та біблійна ласка Божа, до якої все инше приложиться

В теперішніх умовах справа це не легка. Але це мусить наповнити нас тим більшим завзяттям: ми мусимо добитись свого! Бо й справді немає перепон для доброї і сильної волі. Ото-ж — коли наближається оце шкільний рік, використаймо в першу чергу всі школи, з яких можуть користати наші діти. Ніщо не повинно спинити нас перед тим, щоб дитину післати до школи.

Дирекція Кремянецької Української гімназії з правами державних гімназій подає до відома, що вступні іспити до II—VII кляс включно відбудуться 29-го —31-го серпня б. р.

До прохання про допущення до іспитів належить приложити: метрику про народження і шкільне свідоцтво.

ДИРЕКЦІЯ ГІМНАЗІЇ

Дирекція Луцької української мішаної гімназії з правами державних гімназій подає до відома громадянства, що вступні іспити до I-VII кл. будуть проводитись з 29 до 30 серпня б. р

До прохання додається:

1) Метрика народження,

2) Свідоцтво про щіплення віспи,

3) Свідоцтво шкільне (вразі скінчення якої школи),

4) Вступний внесок 15 зол

Адреса гімназії: Луцьк, улиця Пілсудського, 15.

ДИРЕКЦІЯ.

---

4 місяці вязниці!

Минулого року в „Громаді", яку під кінець року суд закрив, було поміщено статті: „Трошки правди про волинські стосунки" (Ч. 19) і „З Луцької тюрми" (Ч. 43). Ці статті суд сконфіскував, а відповідального редактора, Сергія Вишнівського, потягнув до судової відповідальности за непошановання влади.

Дня 18. ц. м. відбулося в Окружному Суді в Луцьку дві розправи у цих справах. Судив суддя Бобковскі, боронив адв. сен. Карпинський. У першій справі, де нібито мали бути зневажені б. воевода Дембскі і асп. Заремба, Суд відповідального редактора оправдав. За другу справу засуджено п. Вишнівського на 4 місяці вязниці. У цій справі буде внесена апеляція.

На 25 ц. м. назначена ще одна розправа за сконфіскована статтю „151" в „Українській Громаді" (Ч 5) про політичний процес у Володимирі.

Все це складає ще зайвий доказ, в яких умовах працює „Українська Громада". До цього додавати нічого.

Слідами царів.

На всіх язиках все мовчить,
Бо благоденствує...

Т. Шевченко.

Був час, коли „греміла" слава восточного царя православного і його могучого „государства". Невичерпані багацтва, сила, культура, „благоденствіе" міліонів людей могучої держави схиляли чоло чужинця перед „благодатною країною". Вірили цьому люде... Бо кожний знав, що не мовчатиме той, кого бють,—не хвалитиме ніхто руки, що дусить. А у тій країні все мовчало. „Греміла" тільки слава. Виходить—правда, благодатна країна.

Немає людини без свого клопоту. То чи за своїм клопотом цікаво було комусь дошукуватись причини, чому народ мовчав на таких великих просторах? Кожний чув славу, приймав це за правду і — вірив, що на Сході народ „благоденствував".

Ми знали і те „благоденствіе", і його причини. А ще краще знали їх шибениці, що навіки стискали горло тим, хто намагався протестувати проти „благоденствія", славні московські кріпости, що мурами загорожували протести, ще славніща сибірська каторга, що глухим брязкотом кайдан заглушувала стони і зойки правди.

Чи дивно, що тільки слава греміла?..

Але, як кажуть, до часу вовк вівці носить. Понесли і вовка і тоді тільки світ зжахнувся. Славне „благоденствіе" показалося світові у цілій своїй наготі,—виявилась і причина, чому то до того часу все мовчало. Заговорили тепер „і Дніпро і гори".

.. Не довго говорили. Знов все замовкло і знов все більше людей починає вірити у те, що на Сході аж тепер правдиве „благоденствіе".

Наівні люде; як скоро все забувається. . сумніваються у правді тих, хто відкриває заслону на правду за червоним кордоном. Адже там все мовчить!.. Адже слава тільки гремить звідтіль!.. А кому-ж краще знати про те, що там діється, як не тим, що там живуть? Коли ж знають, а мовчать, значить— „благоденствують"!..

Забули, що й колись не вірили у правду, яку голосили відважні духом про „могуче государство". Забули, як виглядало на ділі „благоденствіе", та чому мовчали ті, що найкраще знали, яке то було „благоденствіе".

Забули!..

...Старих часів згадувать нічого. У всіх вони на очах, а численні народи, яких не було в Росії за царських часів „благоденствія", а які появились тоді, коли „понесли й вовка", найкращі свідки того минулого. - Розберімось у сучасному.

Кожний знає ті ріжноголосиці, що зродились і що далі розвиваються в комуністичній партії в Совітах. Чи вони дуже великі, чи ні, байдуже. Але вони кажуть, що в партії є незадоволені,—що „благоденствіе" там вже не таке аж велике. Знаємо ми це з преси таки з того боку, з преси, яку видає тамошня влада; иншої преси, крім урядової, там немає. Навіть у спорі внутрі партії, яка всевладно обняла спадщину по царях, ми чуємо тільки одну сторону—урядову. Т. зв. опозіція не може видавати своїх газет і не може нічого писати в істнуючих газетах, а свої відозви й летучки та брошури друкує таємно—в підпіллю. Що-ж тут вже говорити про тих, що не є комуністами!.. (А чи багато ми зналиб про дійсні відносини в світі, колиб читали тільки урядову пресу?.)

Ніхто не заперечує, що величезною державою на Сході правлять самі комуністи. Всіх комуністів у Совітах небагато понад один міліон. В той-же час у цілій державі є до 130 міліонів населення. Коли-ж між самими комуністами, у тій порівнююче горстці, є незадоволені, то чи задоволені оті величезні маси некомуністів? Колиб навіть допустити, що якась частина є задоволена або ні і тримає з одними або другими комуністами, то все-ж таки величезна більшість є і незадоволена і не тримає ні з одними ні з другими. Цей факт підтверджує ще й та обставина, що комуністична партія там дає її членам певні і то значні привілеї і помимо цього у ній бачимо мало членів, та й ті в останніх часах масово виходять з партії. — Але, чого-ж вони мовчать? Про це дуже виразно говорять цифри: понад 1,637.000 розстріляних за 10 літ людей всіх станів, втім зокрема понад 1,200.000 розстріляних робітників і селян та червоноармійців, які теж складаються переважно з робітників та селян.

При таких умовах там завсігди буде мовчанка і—„благоденствіе".

„Але ось багато людей там побувало і також хвалять, що там добре. Не шукаючи далеко, згадаємо хоч би проф. Студинського. Проф. Студинський в 13 числах „Діла" підряд описує свій побут на Рад. Україні і таки багато подає там—смачного... Він навіть дорікає нашій пресі, що вона в чорних фарбах малює те, що твориться за червоним кордоном.

Ми не думаємо заперечувати правдивости опису проф. Студинського. Але, хто уважно прочитав ті спогади, той і там найде проблески й другої сторони медалі, якої проф. Студинський не бачив, як слід, або свідомо промовчує, бо писати про це йому, як гостеві, не випадає та й не можна, коли він думає ще коли туди їхати.

Ось хочби пару маленьких виписок зі статей проф Студинського:

В ресторані: „Публики мало. Вона збідніла".

У прегарній колись віллі при б. вул. Володимирській: „Сьогодня вона обдерта. Ніхто про неї не дбає. Отворяю кімнати великої салі. Якась жінка скробає у ній картофлі. Долівка брудна і чорна, як земля".

Люде:— „...люде на Україні перемінилися у своїй психіці. Нема цієї сердечности, яка бувала раніще. Люде стали недовірчивими, але й більше склонними до принимання всяких наклепів за правду". (Це ніби в звязку з воєнними переживаннями)

Вже після першої поїздки на Рад. Україну був на проф. Ст. донос до рад. влади (про що він сам згадує), і звичайно, колиб проф. Ст. написав дійсно щось не догідне для рад. влади, то більше йому там не бувати.

Отже — все складається на те, що там—„благоденствують".

Не дає більшовикам тільки спокою те, що люде поза їх кордонами щораз більше добираються до правди і розбивають їхню „казку про білого бичка“. І найважніще, що у них немає сили для того, щоб за кордоном „за ухили“ розправлятися по своєму. Їх засоби кінчаться на їхніх кордонах. Приходиться братися за засоби вправді слабші, але в неосвідомленій масі все таки діла ючі. І світ почув гасло: не слухайте, не читайте, не вірте у те все, що проти нас. І широко послугуються цим гаслом московські, чи пак інтернаціональні послушники за сов. кордонами. Остане ціле „Наше Життя“ з дня 21.VIII присвячено тій справі. Воно не спростовує навіть найвиразніщої брехні—хотілось би ще, щоб його читачі і з иншого боку не довідались правди. Немає у нього сили, щоб наказати: „малчать і не разсуждать!“—і ото вговорює: не слухайте, не читайте, не вірте!

Давною ще міркою „Наше Життя“ мірить нашого громадянина: повірить мовлям і послухає, а коли тільки наше читати буде—„діло в шляпе“. Забули сердеги, що вже минули ті добрі часи для брехунів.

Наш народ здавна знає свою дуже розумну поговірку: другого радься, а свій розум май.

В міру зросту народньої свідомости та народня поговірка набірає щораз більше реального змісту і разом з тим брехня остається брехнею, а сили набірає тверезий розум і правда, яка не боїться поговору і не потрібує кричати: не вір, не слухай, не читай! З кожним днем і наш селянин щораз більше пізнає, які то „газетярі часто свідомо послугуються наклепами і брехнею, або так обернуть дійсний стан річей, що подібно як колишні грецькі софісти (мудрагелі) зроблять з неправди правду“;—з кожним днем більше розуміє, чому то для „Нашого Життя“ (21.VIII ц. р.), як колись для царів, а тепер для перемальованих їхніх наслідників:

„Книжка і газета це той скритий, найнебезпечніший ворог, що іде до Вас з пальмовою галузкою в руках, а держить ніж за пазухою. Він підходить непомітно до працюючих мас, впоює їм ложні погляди на дійсний стан річей, защіплює їм мильні поняття, викликує певні настрої, які ослаблюють розмах в клясових змаганнях, які витворюють сумніви в душах працюючих і доводять до зневіри, до духового заламання“

За пізно ходити слідами царів!

Ст—ко.

Також „правда“.

Київська „Пролетарська Правда“ час від часу робить виписки зі статей і дописів нашої газети. Коли у тій виписці представляються більшовицькі порядки у такому світлі, як би їм цього не хотілось, то пишуть: „Луцька газетка ундівського сенатора“, або ще „ундівсько - петлюрівського сенатора“, або й ще инше, але разом з тим вказують, яка газета і де пише. Звичайно—додається, що вона брехне, вислугується буржуазії і т. д. Коли-ж у якій виписці освітлюється наші тяжкі умови в Польщі, яких ми також не хвалимо, з якими ми боремось, то тут вже „Пролетарська Правда“ не пише, яка газета і де пише, та й не каже, що бреше. У таких випадках „Пр. Правда“ пише просто: „з Дубна пишуть“; неначе бо просто до них пишуть. І не диво. Хай би вони написали, що „Українська Громада“ осуджує московсько-більшовицькі порядки на Україні, а в другім місці, що „Українська Громада“ бореться з безправем українського народу в Польщі і за те її конфіскують, а відповідального редактора судять. Хіба тоді читачі „Прол. Правди“ повірили б у їхню „правду“? Тоді-ж кожному стало би ясно, що „Український Громаді“ не ходить ні про Москву ні про Варшаву. Що їй присвічують вищі ідеали, однаково зрозумілі всім українцям, де-б вони не жили—над Дніпром, Бугом, Дністром чи за Карпатами. А зрозуміння цієї то правди „Пролетарській Правді“ не хочеться. Тому на це в неї є своя „правда“.—Ну, ну—проповідуйте її; може хоч ваші зукраїнізовані вам повірять.

Що діється в світі.

СОВІТИ і ВІЙНА.

Воєнними алярмами переповнена вся більшовицька преса. До війни підготовляється і військо і цівільне населення, неначеб дійсно вже не сьогодня-завтра ворожі армії мали перейти совітські кордони. Найбільше кричать про війну більшовицькі головарі, а страх їх не має границь. На їх думку—то цілий світ не має чого більше робити, як тільки думати про війну з Совітами. Як то кажуть: страх має великі очі, або—на злодієві шапка горить; бо виходить на яв щораз більше доказів, що наскрізь „мирні“ Совіти мачають свої пальці всюди, щоб викликувати заворушення, неспокої й остаточно війну.

Справу війни розглядав недавно повний Центральний Комітет Комуністичної Партії в Москві і в першій резолюції ствердив, що небезпека війни проти СРСР є найгострішим питанням міжнародньої політики. Можна завважити, кажеться в резолюції, як поступово окружається Совіти. Договір польсько-румунський, югославянсько-польський, чехословацько-польський, італійсько-румунський—це все явні докази цього. Провід у цій акції веде Англія і її діяльність видно в надбалтійських краях, в Польщі, в Греції і на Далекому Сході. Та-ж Англія зірвала з Совітами дипломатичні зносини, робить натиск на Францію, Італію й Німеччину.—Просто — хоч з моста та в воду.

Але тут-же в резолюції більшовицькі головарі потішають себе, що й вони не без спільників. За ними є суперечности інтересів окремих капіталістичних держав, робітники, китайська революція і неспокої в кольоніях. Найблизша війна буде війною капіталізму проти зорганізованого пролетаріяту. — Ясно, що Совіти певні перемоги.

Проте Совіти, як пролетарська держава, мусять провадити політику мира, каже резолюція, підтримуючи господарські стосунки з капіталістичними державами („Наше Життя“ повинно закричати: зрада, угода!). Рівночасно Совіти мусять обороняти підстави своєї політично-пролетарської і державної конституції.—Якось ніби про всесвітню революцію й не чути?..

Великі очі має страх.

КИТАЙ.

Війна війною. Сьогодня одні б'ють, другі одступають, завтра навпаки. Ще не так давно північна армія була ніби зовсім розбита. Головнокомандуючий південної армії Чан-Кай-Шек йшов непереможний на північ і загрозив безпосередньо столиці Китаю—Пекінові, який почали евакуувати. Тепер навпаки—південна армія в паніці втікає, оставляючи добуті простори північній армії Чанг-Со-Ліна. Разом з цією армією йде тепер і б. християнський генерал Фенг, якого озброїли більшовики. Фенг тепер відрікся і від християнства і від недавних своїх опікунів і добродіїв більшовиків, та завзято поборює комунізм. У головних боях північної і південної армії **південна армія стратила до 30 тисяч убитими й раненими.** Сам Чан-Кай-Шек зрікся головного командування, яке обняв після нього губернатор Кантону Лі-Сі-Чун.

Присуд Сакко і Ванчетті затверджений.

Найвисший трибунал відкинув просьбу оборонців Сакка і Ванчетті про перегляд справи і затвердив присуд. Засуджених мали стратити в ніч з понеділка на вівторок. Оборонці все таки не тратять надії на помилування. Маніфестації протесту продовжуються.

Після останніх відомостей Сакка і Ванчетті в ніч з 22 на 23 ц. м. стратили.

Процес Шварцбарта таки в жовтні.

З Парижа повідомляють, що підготовка суду до процесу Шварцбарта—вбивці бл. п. С. Петлюри, закінчується. Розправу визначено невідклично на день 17 жовтня ц. р. Предсідником трибуналу буде судья Фльорі, обвинувачуватиме прокуратор Режно. Загальне число свідків обох сторін виносить понад 100 осіб, серед яких є багато приїзжих з Рад. України, Палестини та Аргентини. Розправа продов-

В. Садовський.

Про те, чого у нас не має.

Мені доводиться проводити літо в невеликому гірському містечку північної Чехії—Држкові. Це маленьке містечко, загублене в передгір'ях Крконош, далеко від мійських центрів, як на чеські відносини, не уявляє нічого видатного і особливого. Таких містечок і сіл тут можна стрінути десятки і сотки. І дивним би видалось для чеха присвячувати особливу статтю, говорити спеціяльно про це невеличке містечко. Инакше представляється справа з нашого погляду. Навіть при поверховому о найомленні кидається в очі та кольосальна ріжниця між тим, що є, що утворене людською працею і енергією тут, і тим, що є, чи вірніще тим, чого нема у нас. І хочеться познайомити наших читачів зі скромними досягненнями громадян маленького гірського містечка, скромними, але такими далекими й неможливими тимчасом для нас. Хочеться вказати, які ще кольосальні простори роботи стоять перед нами для того, щоб ми почували себе рівноправним членом в родині культурних європейських націй.

* * *

Држков своїми розмірами не перевисшує середнього нашого села; має він щось коло півтори тисячі мешканців. Але цим власне й обмежується схожість між якою небудь нашою оселею і Држковом. Творить він весь власне одну вулицю, до якої спускається низка стежок і переулків з сусідніх горбів, де розмістилась решта будинків містечка. Головна вулиця добре вибрукована, переулки і навіть стежки втромбовані камінням. Будинки містечка частиною мійського типу: двохповерхові й навіть трьохповерхові, частиною нагадують наші хати, але більші од них і чепурніші. Господарські будинки здебільшого з'єднані з хатою. Соломяних покрівель не стрінете ні одної. В хатах чистота і чепурність, як і скрізь. Маєте враження, що в цілій оселі нема ні одного старого або обдертого будинку, ні одної поламаної загорожі. Скрізь чисто виметено, вимазано, обмальовано.

Мешканці Држкова живуть почасти з промисловости й торговлі. Сільським господарством займається приблизно коло половини мешканців містечка. Умови для того, як на наш погляд, мало сприятливі: містечко положене серед передгір, скрізь багато каміння; простори земель, незанятих лісом,—обмежені. Проте знаходиться сільське господарство на ступені розвитку, не знаному в нас. Таких понять, як трьохпілля, парина—тут немає. Панує плодозмін; в великих розмірах вживається натуральне та штучне угноєння. Поширено вживання сільсько-господарських машин ріжних типів, пристосованих до дрібного господарства, бо пануючий тут тип господарства це—селянське господарство, поміщика немає. Завдяки досить великій кількості лук поширене молочарство. Удержуються корови виключно по хлівах, які своєю чистотою і улаштованням (здебільшого муровані) зовсім не нагадують наших хлівів. Коней тримають, порівнюючи, мало: уважають це невигідним. Обробіток землі в значній мірі переводиться коровами й останнім це зовсім не перешкоджає давати молока в кілька разів більше, ніж дають вони у нас. Породи коней і корів тут такі, які у нас можна стрінути в рідкій поміщицькій економії.

При обмежених запасах землі, очевидно, від сільського господарства ціла людність вживитись не може. Тим то значна частина мешканців добуває засоби для життя не з сільського господарства. Досить багато їх подається на заробітки по-за межі містечка, до більших промислових і торговельних центрів. Однак і на чужині вони не забувають про своє рідне містечко, не зривають з ним звязків і при першій можливости вертають додому. Инші знов знаходять заробітки на місці, в самому містечку. Тут мається ціла низка промислових і торговельних підприємств—коло десятка закладів для виробу шкляних перел (спеціяльне промислове заняття північної Чехії), дві ткальні, майстерні: столярні, шевські, кравецькі, слюсарські, ковальські, бляшані коло двох десятків крамниць, пять пивних і т. д. Заклади для виробу шкляних перел і ткацькі працюють на більш широкий ринок, решта обслуговують виключно потреби самого містечка і ближчої околиці. Рівень потреб і вимог місцевої людности остільки високий, що він створює підставу для істнування цілої низки промислових і торговельних підприємств.

Містечко лежить поблизу етнографічної чеської межі; ближча німецька оселя знаходиться всього на віддалені 8 кільометрів. Проте весь промисел і торговля знаходиться виключно в чеських руках. В містечку нема ні одного німця і ні одного жида.

Як не до порівнання з нашими обставинами рівень господарського життя, так само далекий від наших умов розвиток матеріяльної і духовної культури. Безконечно вищий середній рівень заможности тут, ніж у нас. Місцевий мешканець живе в просторому чистому помешканні з електричним освітленням, має меблі европейського типу, їсть регулярно мясо, вдягається так, як не кожний у нас навіть в великому місті. Неписьменних тут немає. Невеличка оселя, що не налічує й півтори тисячі людности, має кооперативне рільниче товариство, що провадить посередництво по купівлі й збуту сільсько-господарських продуктів, має свій млин і хлібопекарню. Від кількох десятків років істнує тут „Сокіл“, котрий об'єднує коло 500 чоловік, майже цілу дорослу людність містечка. „Сокіл“ має власний будинок з салею на 300-400 чоловік. Є також школа, народня бібліотека, почта, лікарь. Місцева громада чесько-словацької церкви вибудувала чудовий Гусів дім, де знаходяться: саля для релігійних зібрань і добродійні установи місцевої релігійної громади.

(Докінчення буде).

житься два тижні. До сього часу зголосилось до суду з просьбою зарезервувати місця для їхніх кореспондентів біля 200 редакцій часописів з цілого світу.

Дописи

Філія „Просвіти" в Ківерцях.

(пов. Луцьк).

12 липня б. р. відбулося відкриття філії Луцької Повітової „Просвіти" в с. Ківерці, Піддубецької гміни. На це відкриття прибули від Ради Пов. „Просвіти": голова Ради—п. Петриківський, заступник голови—п. Власовський, Скарбник—п. Бондарук. При вході до світлиці, де зібралися громадяне с. Ківерець, привітав прибувших п. Зенько Сенюк, після чого хор відспів національний гимн „Ще не вмерла Україна".

Велика світлиця була украшена квітками й українськими прапорцями, а на столі стояв украшений вінками портрет Шевченка.

До Ради Філії „Просвіти" в с. Ківерцях обрано: на голову Філії—Притолюка Омелька, заступником голови—Пилинюка Левка й Думарацького Варфоломія, скарбником—Зайчука Давида й секретарем—Сенюка Зінька.

До Ревізійної Комісії обрано: членами—Лещука Грицька, Корнелюка Павла і Притолюка Івана, заступниками—Харчука Івана та Лещука Федора. Записалося в члени Філії 52 осооби, в тім багато жінок.

У нас свій „театр".

[с. Угринів, пов. Луцьк]

Село наше не мале і молоджі є досить, тільки за освіту ніхто не думає. То було щось трохи заворушились і поосідали; вже і в члени були позаписувались, мали відбутись загальні збори філії „Просвіти", але на той день, на який було в них умовлено, ніхто не приїхав „з Просв ти" з Луцька, а більше про це і не подумали.

Тепер одкривається у нас новий театр. Павло Максимюк минулого місяця вкрав кирата, вивіз його в поле, побив і привіз продавати. Довідався про це власник кирата, зловив „артиста", але той попросився до своєї землянки і через вікно втік в коноплі а незабаром опинився в Гірці Полонній. Скористав з того, що люде в полі жали, та доконав кілька крадіжів. Коли його зауважено, то він втік в очерет, скочив у кубаню і накрив голову лопухом (чи-ж не артист?). Все-ж таки його зловили, тепер він сидить у вязниці. — А ось дві артистки Н. Б. і Г. С. Пішли на Ниви Губинські на ягоди і покрали мило і бухти. Господарка, у якої була покража, загрозила поліцією, як що не повернуть хоч мила. — От, який у нас театр...

Схаменіться, покиньте злі дороги, а за освіту подумайте.

П.

САМОХВАЛЬБА.

Є таке в народі маленьке оповіданнячко:

— Ой, мамо, як нас люди хвалять,—каже доня.

— Хто?—питає мама.

— Ви мене, а я вас — відказує доня.

Оповідання це звичайно приточується. коли треба схарактеризувати самохвальбу певної грутки самозакоханих свояків, чи певної кліки людей, що, не бачучи для себе похвал нізвідки, сами себе хвалять безпідставно для реклами.

Воно пригадалося мені, коли я прочитав у Ч. 30 „Нашого Життя" допис з Дубна під титулом „Дубно ожило". В цьому дописі стоїть таке: „м. Дубно одно з глухих повітових міст на Волині; в ньому панує страшенна суспільно-політична й національна темнота в той час, як дубенський повіт під зглядом соціяльним і політично-національним стоїть дуже високо в порівнанні з другими повітами Волині". Але, „дякуючи Дуб. Окружн. Комітетові партії Сельроба—каже далі дописувач—проснулося й Дубно". Стараннями Комітету Сельроба повстав Виборчий Комітет працюючих м. Дубна, коло якого обєдналися робітники, дрібні ремісники, дрібні міщане і трудова інтелігенція. Комітет скликав 10 го липня велике віче праюючих, на якому голова Сельробу посол М. Чучмай я д е р н о промовляв і з'ясовував політичне положення в цілому світі і зосібна на україн. землях під Польщею, вказав на клясову боротьбу двох таборів—буржуазно-капіталістичного і працюючих. Далі в дописі сказано: „український виборчий Комітет працюючих м. Дубна, н а п р е в е л и к и й ж а л ь, йде до виборів сам, бо в м. Дубні не істнують ніякі соціялістичні чи професійні організації працюючих інших національностей"... і т. и.

Словом, темне було м. Дубно і „зацофане" — як кажуть поляки, досвітній хаос панував у ньому весь час. Аж поки не прийшли вибори до мійської ради і аж поки Комітет Сельроба не зорганізував виборчого Комітету. Тут уже настав світ, і з хаосу в суспільно-політичній і національній ясности появилась клясова особа п. посла Чучмая, який—до речі—в Дубні вік звікував і чомусь тільки тепер вніс в те глухе повітове місто організацію працюючих і то так швидко, після одної лише „ядерної" промови на вічу— і вже... Дійсно превеликий жаль, що дубенські жиди не мають у себе таких організаторів, як голова Сельроба посол Чучмай. А то б і в них одразу з'явились і професійні і соціялістичні організації „працюючих, і тоді б український „працюючим" не прийшлось іти до виборів самим...

І програли—добавимо накінець. Скандально програли. Так програли, що в Раді міста Дубна з 29 проц українців нема ні одного українця, який би міг боронити інтереси оттих працюючих... А можна було й не програти. Тільки для того треба було меньше вживати на вічу, так і в відозвах тих „ядерних" слів, од яких одним недобре робиться, а другі за три милі втікають. Треба було не дурнити людям розповідати про клясову боротьбу, а ширити потребу об'єднання українців на грунті національному. Тоді б не було й того скандалу, який даремне дубенський дописувач хоче затерти оповіданнями про „смалені дуби". Жадної організації вашої сельробівської в Дубні нема; така сама вона і в повіті, принаймні, коли ходить про її вплив. Хіба вибори до гмінних рад у дубенському повіті пройшли добре? А навіть те добре, що тут вийшло, чи є воно наслідком ваших сельробівських впливів вашої організації, вашої акції й агітації? Чи так робить добра й чесна організація, як зробила ваша, що підчас громадських виборів тримала людей з повіту в Дубні на кооперативних курсах? Або як в Острозі зробив голова „Просвіти", також сельроб, що якраз на той день, коли по селах відбувалися вибори до гмінних зібрань, скликав Заг. Збори Т-ва „Просвіта" і відтягнув до Острога тих людей, які були потрібні в той день на селах? Чи така ваша робота не відповідала бажанням адміністрації?...

Хвалитися можна, скільки душі вгодно: папір також терпить. Але чи є для цього дані? Твердю, що ні. Це—просто самохвальба, яка колись одним розумним мужем названа була иначе, а саме: laus stultitiae.

Дубенчанин.

Найдурніша на світі людина знайде ще двадцять за себе дурніших, яких зможе приєднати до себе.

Гейне.

Лист до Редакції.

Високоповажний Пане Редакторе!

Дуже прошу на сторінках редагуемого Вами часопису вмістити слідуюче спростовання.—В Ч. 10 з дня 31.VII ц. р. Львівського офіційного органу „Сель-Роба"—„Наше Слово" у звіті про вислід виборів до гмінних рад в Луцькому повіті на Волині подано неправдиві відомости про вислід виборів в Олицькій гміні. „Наше Слово" пише:

„Олика 3 трьох виставлених списків обрано 8 українців селян, приналежних до партії „Сель-Роба" і 2 поляків".. і т. и.

Проти цих неправдивих відомостей протестую і заявляю, що я до жадної політичної партії не належу. Вибори до Гмінної Ради в Олицькій гміні переводились під гаслом національної єдности і господарчого добробуту усіх громадян без огляду на класові ріжниці та політичні переконання.

Маю надію, що цей мій голос проти неправдивого освітлювання фактів сельробівською пресою не буде одиноким, а й инші члени ради в той же спосіб зарезгують проти неправди.

З правдивою пошаною

Олександер Онуфрійчук

Радний Олицької гміни.

Дня 15.VIII 1927 р. Олика.

Укр. Церковний Комітет.

Комунікат № 5.

Подається до публичного відома, зокрема до відома членів Церковного Комітету, що у неділю 11-го вересня б. р. в м. Рівному, відбудеться загальне зібрання членів Комітету.

Голова Комітету *Др. А. Річинський*

Секретар *Ів Бондарук.*

НОВИНКИ.

Парцеляція Спеціяльна комісія розглядала справу виділення поміщицьких земель для парцеляції. Виділення перегено в маєтках в Порідьку, Суходолах, Холоневі і в Бужанах. При парцеляції мають бути уагляднені потреби малоземельних, які при комасації малиб доповнити свої господарства до 4—6 гектарів.—Як будуть мати гроші, то доповнять, чому ні. Але з 2—4 роки бідний не може викупити навіть одного „гетара". Кредиту треба хочби на літ 10.

Уневажнені вибори. Здолбунівський староста уневажнив вибори в Острозі. Правдоподібно воєвідство уневажнить вибори також в Любомлю, де до ради пройшли самі жиди.

Українська мова в державних гімназіях на Волині. На підставі розпорядження Міністерства Освіти у всіх державних гімназіях на Волині впроваджено вже з цього року обовязкове для всіх навчання української мови. В цьому році української мови вчитимуть у I—III клясах, а далі поступово кожного року о клясу вище. На тиждень вчитимуть у клясах I—V по 3 години і вище по 2 години.—Велику ласку нам роблять, нічого казати.

Обновлені ікони. Духовна консисторія видала роспорядження, щоби всі обновлені образи переношено негайно до церков, де буде переводитись у справі обновлення відповідні доходження. Довідуємось, що ікону в Більові по наказу влади мають перенести до найбільшої церкви.

Допомога на осінні засіви. Міністерство рільництва дало до розпорядимости волинського воєводи 50.000 зол. на допомогу тим рільникам, що потерпіли від радобоїв.

Дрібна хроніка. 7 цм. в селі Ниви Губинські, гм. Чаруків, пов. Луцьк побилися Станіслав Степчинські з Петром Яросюком Наслідком отриманої тяжкої рани в голову Яросюк слідуючого дня помер

— 5 цм. в с. Грабє, гм. Колки, в часі суперечки за випас Прокіп Шишко пхнув ножем в живіт Григора Храмку, який згинув на місці.

— 13 цм. в Устилузі, пов. Володимир підрізав собі горло Бенціон Штейнер. Причина—невиліччима хороба.

— 11 цм. застрілився з револьвера возьний Каси Скарбової у Володимирі Моралєвські Тадеуш. Причина невідома.

— 7 цм. на тлі любовнім поповнив самогубство комендант постерунку поліці в Оженіні, пов. Здолбунів, пшодовник Пшигоцкі.

— 13 цм. цілком згоріли забудовання Микити Степанюка в селі Жизнівці, пов. Кремянець У підпалі запідозрено Павла Попія, якого арештовано.

— В ночі на 11 цм. хтось підпалив дві стирти збіжжа Макара Захарчука в Боголюбах, гм. Торчин, пов. Луцьк.

— 11 цм. згорів дім і інвентар у Андрія Прициріпька в Боржемці, гм. Ярославичі, пов. Дубно. Підозрівають, що пожежа вубухла з підпалу.

— 4 цм. в селі Кустині, гм. Олександрія, пов. Рівне, згоріло до 30 господарств разом з цьогорічним збором Причина—правдоподібно необережне обходження з вогнем.

— В ночі на 2 цм. доконано влому в Луцьку, при вул. Понятовського і окрадено Й. Абрамовича приблизно на 2500 зол.

— В ніч на 23.8 цр. вкрадено у Цехміструка Трофима і Кривоблоцького Євтуха в Крилові, гм. Майків, пов. Рівне дві пари коней Конокради направились до сов. границі, але по дорозі наткнулись на пограничну сторожу, дали до неї два карабінові стріли і оставляючи коні втікли за границю.

Градова туча спричинила в Кремянецькім повіті в першій половині серпня на 3 і пів міліона страт. Жертвою тучі впало понад 2400 господарств.

Лист з села

От бісова муха!!..

Ви думаєте, що мені про муху ходить? І в думці не мав .. Хоч це ніби й недалеко від Спасівки втікло, та хоч ту пораду, до якої я належу, пани в'ючною називають, але повірте, що я таки на двох ногах ходжу і руки маю... То вже не кінь! І чогоб мені вреші про муху думати?..

Правда—буває, що бісова комаха так тебе втне, що всіх чортів згадаєш. Але знов так головою на це не киваю, а просто—пац—і тутже без „суда і следствія!" — „к висшей мерє соціальной защіти".

...Так, між иншим: думаєте це помагає, відстрашує других?.. Еге!.. Ще не вспієш після одної руки обтерти, а тут тебе у найлюбіще місце—джі!—Ух, ти бий тебе сила Божа! За нею сюди, туди... Еге—піймаєш!.. Тільки й остається знов всіх чортів згадувати.

Але ото скажіть: Ій-же Богу не думав про муху писати! І занесла її бісова мама—у пляшечку, що ще минулого року з бузини у ній чорнила наробив. Тільки сів, поліз пятернею в потилицю, щось таке хотілось написати, вже навіть на носі сиділо... Коли-ж витягаю перо, несу до світла, щоб поглянути, як то так на око моє чорнило, а тут тобі з пера та піла булава вийшла... Здоровенна муха якраз на тому кінчику, що мав мою думку на папір перенести.

І що ви думаєте?.. Всю музику зіпсувала!.. Геть вам таки все розсипалось, що на кінець носа зібрав. Нічого робити. Хай вже буде..., що я навмисне про муху хотів написати. Може при нагоді зберу те, що розсипалось, то вже другим разом шкрабну.

...Але от муха.. Ну—що таке муха?—Муха та й годі. А бачите—не сходить з ума. Ну от візьмім:—одна муха тебе—джі—а ти її пац! Друга муха--джі!—а ти її пац! Тебе дві мухи—джджі!!—А ти їх (дві-ж руки маєш?..) ппац! А як тебе вже три джджджігне?.. От ти вже й не пацаєш, а як тебе 10, 50, 100, тисячу, міліон?..—Господи, не допусти, сохрани! Їй Богу руки й ноги на саму згадку затряслись. Пробі! Рятуйте!!!

Безземельний.

Біржа на 24.VIII.: Доляр америк. 8·88, золото 5 руб.—23 50 зол.

Ціни на збіжжа за пуд.: жито — 5·85, пшениця—7·40, ячмінь 5·40, овес—4·80, гречка—6 00., просо—·00, ріпак—9·50, лянка—8 00, вика—— хвасоля —— горох—6·00, мак—15, картоплі—1·75, цибуля——. зол. Ціни не сталі.

Веселий кутик.

Обережний.

Зустрічаються двоє селян, що їдуть возами.

— Здоров куме!

— Доброго здоровлячка!

— Куди їдете?

— У город.

— А що везете?

— Тпру! — кум злазить з воза, підходить до приятеля і пошепки на вухо каже: — овес, куме!

— Та чого-ж так ховаєтесь — дивується той.

— Та щоб часом кобила моя не почула.

——

При сповіді.

При кінці сповіді питається батюшка дівчини:

— Чи не пригадуєш собі ще яких гріхів?

— Я підсковзнулася...

— Це нічого, треба ходити осторожно.

— Як нічого?! А щож я буду тепер робити з дитиною?..

——

В школі.

Учитель: Чому ти вчора не був у школі?

Учень: Бо у нас були хрестини мойого братчика.

— Як то? Та ж твій батько вже чотирі роки в Америці!

— Так, пане учителю, але дуже часто пише. [„Світ"]

Вписи до Господарської Школи в Милованню.

З днем 1 жовтня 1927 р. розпочинається 7 місячний господарсько-садівничий курс в господарсько-садівничій школі Товариства „Просвіта" в Милованню.

Головний Виділ проголошує вписи на прийняття до школи 40 учеників з приміщенням і удержанням під отсими умовами:

1) Зголошуватись можуть мущини в віці від 16—26 літ, що скінчили народню школу.

2) Кожний ученик має мати свою одіж (в тім одіж до практичних занять), 4 пари білля, 2 рушники, 2 простирала, подушку і покровець.

3) Учасник платить за удержання, опал, світло і науку по 5 долярів місячно згори.

Програма курсу на основі програми затв. Міністерством рільництва (з 20.X 1923 ч. 419.):

1) Предмети загальної освіти

2) Основні відомости з науки природи.

3) Фахові предмети: рільництво, годівля, молочарство, городництво, садівництво, організація господарства, адміністрація і господарське книговодство, ветеринарія і пасічництво.

4) Питання з господарського законодавства, народнього господарства та кооперація.

Зголошення на курс належить вносити найдальше до 10 вересня на адресу: Господар.-садівн. школа в Милованню, п. Стриганці.

До зголошення належить долучити значки поштові на 50 сот. на відповідь, посвідку родичів зглядно установи, яка на курс висилає, потверджену урядом громадським, що зобовязується платити правильно місячну оплату.

Про прийняття і день приїзду повідомить управа школи по 15 вересня.

За Головний Виділ Товариства „Просвіта" у Львові:

М. Галущинський голова
Василь Мудрий секретар

2—1

Оголошення.

Українська Господарська Академія в Чехословацькій Республиці (Подєбради) висока школа, що складається з 3-х факультетів: агрономічно-лісового (відділи: агрономічний та лісовий), інженерного (відділи: гідротехнічний та хемікотехнологичний), та економічно-кооперативного (відділи: кооперативний, статистичний та економічний), з чотирьохрічним курсом навчання, відкрила впис нових студентів на академічний рік 1927[8.

У проханні в справі впису має бути зазначений факультет, на якому прохач хоче студіювати. До прохання належить додати документи оригінальні чи нотаріяльно засвідчені копії про закінчення середньої освіти, а також власноручно писаний життєпис та зобовязання коритися всім правилам Академії і вчитися на власні кошти.

Прохання в справі прийняття належить подавати до 15 вересня ц. р. на адресу: Ćeskoslovensko, Podebrady, Kancelár Ukr. hospod. Akademie.

Навчання в Акад. безплатне. Прожиточний мінімум в Подебрадах 400 450 кор. чеських. Для найбільш незаможних буде подбано про помешкання або видано до 100 корон чеських на помешкання.

Особи, що закінчать Академію, одержать титул інженера відповідного фаху.

Початок зимового семестру 1 жовтня 1927 року, до якого терміну зобовязані прибути всі особи, що будуть приняті в студенти Академії.

Канцелярія Академії висилає бажаючим проспекти і програми.

Отсим доводиться до відома Української еміграції, що при Українській Станиці в м. Калішi відкрито Бюро Праці.

Усіх, хто шукає роботи або робітників, просять звертатися на таку адресу: Каліш, пошт. скрин. 61 „Бюро Праці".

Нагороду 50 золотих отримає той, хто найде і доставить вкрадений ровер (велісопед) системи „Ормонде", новий, уживаний 2 місяці. Вкрадено цей ровер в 16 на 17 ц. м. зі школи в селі Ківерцях, ґм. Піддубці. Ровер з чорною в зелені полоски рамою і нікльованими колесами та наболотниками. Керовниця припаяна.

Доставити ровер: Луцьк, учительська семинарія (б. Малий театр), вул. Пілсудського, Микола Копцевич, а до початку науки в школі—до редакції „Укр. Громади" 2—1

Уневажнюється військову книжечку, згублену в м. Бересті, видану через П. К. У. в Луцьку на імя Боймука Тимофія с. Пантелеймона, мешканця кол. Волнянка, рожиської гміни, Луцького повіту. Річник 1892. 2—1

На увагу громадянства Кремянецького і Дубенського повітів.

Батьківський Комітет при Кремянецькій Українській Гімназії на протязі Великодного тижня біж. року, з дозволу влади, переводив збірку на допомогу гімназії в повітах Кремянецькому й Дубенському. Збірка переводилась по подпісних листах, які комітетом були надіслані до окремих осіб і інституцій. Многі з тих осіб і інституцій збірку перевели і зібрані гроші разом з підписними листами вже давно до Комітету прислали. Що ж до де-яких осіб (а таких є багато), то Комітетові ще й досі невідомо, чи вони переводили збірку, чи ні, бо ще досі не надіслали до Комітету не тільки грошей, але й підписного листа. Тим часом Комітет мусить подати до Кремянецького і Дубенського старость належне звідомлення зі збірки, а без отримання всіх підписних листів того зробити не можна.

Через те Комітет звертається до всіх нижчезазначених у списку осіб і інституцій—з просьбою негайно повернути Комітетові послані їм підписні листи. Всіх инших осіб, які цей список переглянуть і знайдуть у ньому своїх знайомих, Комітет щиро просить вказати їм на їх громадський і моральний обовязок не затримувати в себе підписних листів і не робити таким чином Комітетові прикрости, а гімназії шкоди.

Голова Комітету *М. Черкавський.*

Секретар *Жиглевич.*

СПИСОК

осіб, які не повернули підписних листів

1) по Кремянецькому повіті.

Горніцкій Іван і Маринюк Микола—Кремянець, Кулик Іван—Мал. Раковець, Горюн Іпатій—Колодно, Козачок Андрій—Жолоби, Малкуш Левко—Ст. Тараж, Самко Семен—Нов. Тараж, Андрейчук Василь і Костюк Іван—Лєдухів, Лопухович Хведір—Крутнів, Слободянюк Грицько—Лосятин, Соболевський Антон—Лопушно, Чек Олексій—Ст. Тараж, Войцеховський Іван і Ільчук Іван—Ростоки, Воробець Антон—Двірець, Антонюк Адам—Кімната, Годований Геронтій—Зелена Кімнатецька, Борис Петро—Савчиці, Смакоуз Гнат і Богута Дмитро—Комарівка, Ключ Радіон і Томчук Сергій—Підлісці, Бончик Федул і Мазурок Іван—Рудка, Пасічник Артем—Плиска, Трохимлюк Хведір—Онишківці, Кавун Григорій—Н. Олексинець, Кутрань Автоном—Снігурівка, Горошко Дмитро—Передмірка, Балачуда Зот—Писарівка, Найчук Порфир—Татаринці, Салатюк Павло—В. Осинки, Фурсєвич Калістрат—Цеценівка, Якимчук Нестор—Новостав, о. Борецький Федір—Жолоби, Вознюк Теодосій—В. Білка, Вознюк Степан—Мартишківці, Левандовський Петро—Люлинці, Черній Хома—Соколівка, Попович Сергій—М. Білка, Мазуранчик Трохим—Вел. Раковець, Остапчук Андрій—Лішня, Іванюк Андрій—Сапанів, Вознюк Аркадій—Шпиколоси, Соліга Карпо—Підвисоке, Рамський Євтих—Колосова, Затворнюк Антон—Тилявка, Сливюк Петро—Башківці-Угорське, Яремчук Кирило—Жилобки, Грицюк Омелько—Веселівка, Яремко Лук'ян—Решнівка, Огінський Юстим—Шили, Мілевський Лук'ян—Верещаки, Борковський Дмитро—Паньківці, Теслюк Михайло—М. Доманинка, Стихальський Яким—Сураж, Андрощук Гнат—Биківці, Савіцькій Максим—Потуторів, Максимчук Михайло і Коваль Дмитро—Боложівка, Музика Олексій і Олійник Яків—Вірля, Городець Григорій—Людвищі, Фурман Оксентій—Соснівка, Мандзій Яків—Залісці, Уданович Андрій—Горанка, Бодасюк Василь—Бутин, Бучковський Іван—Кривчики, Волошин Ілько—Ст. Вишневець, Прот. Яковлев Михайло—Кремянець, Біласюк Іван—Ванжулів, Паламарчук Павло і Биндюк Іван—Янківці, Бучковський Іван—Ст. Вишневець, Ногорнюк Юхим—Загірці, Макотерський Дмитро—Ланівці, Голюк Хведір—Вел. Дедеркали, Лавренюк Нікіфор—Шумбар, Темногайці, Максимюк Іов—Вел. Загайці, М. Загайці, Киричук Петро,—Кути, Гутисько, Мінчук Корній і Горецький Іван—Рахманів, Миронович Панас—Кордишів, Скибицький Тимофій—Голибіси, Грицюк Ардапон—Шумськ, Мельник Грицько—Білокриниця, Королик Теодосій—Чайчинці, Грень Теодосій—Бережанка, Крестьянполь Кирило—Ст. Олексинець, Козицький Володимир—Сураж, о. Ісидор Шпак—Садки, о. Осадовський—Загайці Вел., о. Федір Хасєвич—Борки, о. Євмен Гліцький—Окнини, о. Яків Середюк—Коськівці, о. Андрій Рибчинський—Янківці, о Серафім Казновецький—Москалівка, о. Яків Юхимовський—Печорна, о Олімпій Юхновський—Н. Олексинець, о. Олександер Ключ—Сапанів, о. Петро Непрель—Лішня, о. Євстафій Гвоздіковський—Комарівка, о. Зенон Бачинський—Шумськ, о. Михайло Раїнський—Антоновці, о. Григорій Білецький—Потулорів, о. Михайло Ціхоцький—Новостав, о. Андрій Брюховський—Нападівка, о. Макарій Коломієць—Загірці, о. Карп Закидальський—Вишгородок, о. Олексій Шиманський—Колодно, о. Емельян Житинський—Ростоки, о. Сергій Герус—Ст. Почаїв, о. Володимир Кресович—Рахманів, о. Мефодій Глицький—Темногайці, о. Полікарп Річицький—Дедеркали, Судак Фроім—Кремянець, о. Федір Кіщун—Катербург, о. Дмитро Наливайко—Піщаринці, о Іван Тимотієвич—Вел Борщівка, Бжеський Роман—Кремянець, о. Юрій Гаськевич—Вел. Раковець, о Прокоп Шарак—Хоровиця, о. Михайло Семенюк—Ст. Олексинець, о. Федір Гайденко—Лєдухів, о. Антоній Бриних—Білокриниця, о. Олександр Лєгензевич—Залісці Шумські, о. Евген Олександрович—Людвище, о. Степан Веселовський—Биківці, о. Юстин Білецький—Передмірка, о. Володимир Сорашкевич—Матвіївці, о. Петро Яніцький—Шимківці, Тимофій Шудрак—Вел. Гаї, о. Сергій Нарушевич—Свинюхи, о. Володимир Сендульський—Бодаки, о. Григорій Хваевський—Мал. Горанка, о. Наркис Ковалевський—Дунаєв, Кибалюк Михайло—Вел. Загайці, Мисько Катерина—Вел. Раковець, Волошин Олекса—Будки, о. Хведір Остаповський—Бережці.

2) по Дубенському повіті.

о. Михалєвич Степан—Дубно, о. Кушпета Евген—Варковичі, о. Червінський Михайло—Княгинин, о. Шумовський Федір—Мирогоща, о. Шеметило Феофіл—Рачин, о. Татієвський Петро—Страклів, о. Левіцький Афон—Ульбарів, о. Тарнавський Петро—В. Дорогостаї, о. Потаповський Василь—Косарів, о. Олексіїв Олекс.—Сатиїв о Червінський Іларіон—Смордва, Ромашкевич Олекс.—Хорупань, Якимович Георгій—Боржемець, о. Клубок Степан—Боремель, о. Пекарський Степан—Вовничі, о. Вельський Фортунат—Княгинин, о. Іваськів Мих.—Свіщево, Словінський Кир.—Ярославичі, Война Іоан—Батьків, Борецький Пилип—Дранча, Бабич—Парипси, Слободянюк Феоф.—Крупець, Лопухович Васіян—Подзамче, о. Петровський Іоан і о. Дублянський Михайло—Радзивилів, Тацій Володимир—Ситно, о. Моргаєвський Олексій—Носовиця, Кващевський Сергій—Плоска, Антонович Йосип—Прича, Філія Т-ва „Просвіта" в Рудлеві, Миськевич Мирон і Волошин Федір—Рачин, філії „Просвіти" в: Головчичах, Підлозцях, Носовиці, Птичі, Малині, Мошкові, Демидівці, Пирятині, Вел. Дорогостаях, Заруді, Божкевичах, Хорупані, Тростянці, Жорнові, Радові, Семидубах, Бондарях, Варковичах, Повчі, Радивилові, Боремлю, Нов. Тоці, Дранчі Руській, Війниці, Олибові, Повчі, Підгайцях, Теслугові, Шепетині, Студянці, Миньківцях, Берега, Кооперативний Банк—Дубно.

Видавець Сенатор М. Черкавський Drukarnia F. Richtera Luck Відповід. редактор С. Вишнівський.